

**Stanovisko odboru dohľadu nad kapitálovým trhom Národnej banky Slovenska
zo dňa 8.11.2021**

**k dôveryhodnosti finančných agentov a finančných poradcov
fyzických osôb v konkurze**

Národná banka Slovenska, odbor dohľadu nad kapitálovým trhom (ďalej len „NBS“), na základe ustanovenia § 1 ods. 3 písm. a) bodu 3 zákona č. 747/2004 Z. z. o dohľade nad finančným trhom a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, vydáva toto stanovisko v záujme zabezpečenia jednotného postupu pri posudzovaní dôveryhodnosti fyzických osôb pôsobiacich podľa zákona č. 186/2009 Z. z. o finančnom sprostredkovaní a finančnom poradenstve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 186/2009“) v nadväznosti na vyhlásenie konkurzu na ich osobu.

Článok 1

Predmet úpravy a účel

1. NBS zaznamenala v poslednom období viacero dotazov dohliadaných subjektov pôsobiacich na finančnom trhu podľa zákona č. 186/2009 k vysvetleniu, ako vnímať dôveryhodnosť finančných agentov a jednotlivých osôb pôsobiacich u finančných agentov ako zamestnanec vykonávajúci činnosť, ktorej obsahom je finančné sprostredkovanie alebo odborný garant v nadväznosti na ich „osobný bankrot“.
2. Zákon č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o konkurze“) pojem „osobný bankrot“ neobsahuje, avšak zákonom č. 377/2016 Z. z. sa zaviedlo a umožnilo v zákone o konkurze oddĺženie fyzických osôb konkurzom alebo splátkovým kalendárom.
3. Zákon č. 186/2009 v svojich ustanoveniach § 23 priamo neklasifikuje dôveryhodnosť fyzickej osoby v nadväznosti na vyhlásenie jej konkurzu alebo zamietnutie konkurzu pre nedostatok majetku, avšak v záujme naplnenia cieľa právnej úpravy, ktorým je zamedzenie prístupu k vykonávaniu finančného sprostredkovania subjektom, ktoré nie sú dôveryhodné a uplatnenie rovnakých podmienok dôveryhodnosti na všetky osoby pôsobiace podľa zákona č. 186/2009, vydáva NBS toto stanovisko.
4. Účelom stanoviska je zreteľne a jednoznačne zadefinovať vnímanie NBS pri posudzovaní dôveryhodnosti podľa zákona č. 186/2009 v nadväznosti na vyhlásenie konkurzu.
5. Pre účely tohto stanoviska sa fyzickou osobou pôsobiacou podľa zákona č. 186/2009 rozumie:
  - finančný agent fyzická osoba
  - fyzická osoba, ktorá je štatutárnym orgánom, členom štatutárneho orgánu, členom dozorného orgánu finančného agenta právnickej osoby
  - odborný garant finančného agenta
  - zamestnanec finančného agenta, vykonávajúci činnosť, ktorej obsahom je finančné sprostredkovanie.

Článok 2

Vymedzenie dôveryhodnosti

6. Každý finančný agent musí na vykonávanie finančného sprostredkovania spĺňať podmienky uvedené v zákone č. 186/2009.
7. Podľa ustanovenia § 18 ods. 2 písm. a) a c) zákona č. 186/2009 je jednou z podmienok na udelenie povolenia na vykonávanie činnosti samostatného finančného agenta ako právnickej osoby aj preukázanie dôveryhodnosti fyzickej osoby, ktorá je štatutárnym orgánom žiadateľa, alebo fyzickej osoby, ktorá je členom štatutárneho orgánu žiadateľa, fyzickej osoby, ktorá je členom dozorného orgánu žiadateľa, a odborného garanta žiadateľa a súčasne dôveryhodnosti zamestnancov žiadateľa, ktorí majú vykonávať činnosť, ktorej obsahom je finančné sprostredkovanie, ak žiadateľ má v úmysle vykonávať finančné sprostredkovanie prostredníctvom svojich zamestnancov.
8. Ak je žiadateľom o udelenie povolenia na vykonávanie činnosti samostatného finančného agenta fyzická osoba, v súlade s ustanoveniami § 18 ods. 3 písm. a) a c) zákona č. 186/2009 podmienkou na udelenie povolenia je tiež preukázanie dôveryhodnosti žiadateľa a dôveryhodnosti zamestnancov žiadateľa, ktorí majú vykonávať činnosť, ktorej obsahom je finančné sprostredkovanie, ak žiadateľ má v úmysle vykonávať finančné sprostredkovanie prostredníctvom svojich zamestnancov.
9. Ustanovenie § 23 ods. 2 zákona č. 186/2009 v písmenách a) a b) vymedzuje, že každý finančný agent, člen štatutárneho orgánu finančného agenta, člen dozorného orgánu finančného agenta, odborný garant finančného agenta a každý zamestnanec finančného agenta vykonávajúci činnosť, ktorej obsahom je finančné sprostredkovanie musí byť počas celej doby platnosti povolenia na vykonávanie činnosti finančného sprostredkovania alebo platnosti zápisu v registri dôveryhodnou osobou.
10. Zákon č. 186/2009 vymedzuje v ustanovení § 23 ods. 1 kto sa rozumie na účely tohto zákona dôveryhodnou osobou. Podľa písm. d) tohto zákonného ustanovenia je to fyzická osoba, ktorá nepôsobila v posledných desiatich rokoch vo funkcii člena predstavenstva, člena dozorného orgánu, prokuristu, zamestnanca v priamej riadiacej pôsobnosti predstavenstva a zamestnanca zodpovedného za vykonávanie vnútornej kontroly, nebola štatutárnym orgánom ani členom štatutárneho orgánu vo finančnej inštitúcii alebo nebola štatutárnym orgánom, členom štatutárneho orgánu alebo odborným garantom vo finančnom agentovi alebo finančnom poradcovi, na ktorého bol vyhlásený konkurz alebo sa zamietol návrh na vyhlásenie konkurzu pre nedostatok majetku, alebo bol konkurz zrušený z dôvodu, že majetok úpadcu nestačí na úhradu výdavkov a odmenu správcu konkurznej podstaty podľa zákona o konkurze a to kedykoľvek v období jedného roka pred vyhlásením konkurzu.
11. Právna úprava dôveryhodnosti sleduje cieľ zamedziť prístup k vykonávaniu činnosti finančného sprostredkovania pre subjekty (osoby), ktoré nie sú schopné zvládnuť

riadenie právnických osôb. Tým sa zabráni situácii, aby subjekt (osoba), ktorý nesprávne spravuje zverené financie radil iným osobám pri sprostredkovaní finančných produktov. NBS zastáva názor, že zmyslom ustanovenia § 23 ods. 1 písm. d) zákona č. 186/2009 je, aby subjekt 10 rokov od vyhlásenia konkurzu alebo zamietnutia návrhu na vyhlásenie konkurzu pre nedostatok majetku (ďalej aj „vyhlásenie konkurzu“) nemohol byť zapísaný ako finančný agent do príslušného registra podľa § 13 tohto zákona.

12. NBS vníma spomínané ustanovenie § 23 ods. 1 písm. d) zákona č. 186/2009 tiež tak, že pri jeho výklade je potrebné postupovať analogicky a napriek tomu, že zákon č. 186/2009 neupravuje priamo situáciu konkurzu fyzickej osoby pôsobiacej podľa zákona č. 186/2009, 10 ročnú lehotu od vyhlásenia konkurzu je potrebné aplikovať aj na ňu.
13. NBS v tejto súvislosti upriamuje pozornosť na skutočnosť, že 10 ročná lehota od vyhlásenia konkurzu ako podmienka dôveryhodnosti je uvádzaná vo viacerých zákonoch finančného trhu a taktiež aj zákon o konkurze v ustanovení § 166 ods. 2 upravuje, že dlžník je oprávnený opätovne sa domáhať oddĺženia konkurzom alebo splátkovým kalendárom najskôr po uplynutí desiatich rokov od vyhlásenia konkurzu alebo od určenia splátkového kalendára podľa tejto časti zákona o konkurze.
14. Pri použití teleologického výkladu ustanovenia § 23 ods. 1 písm. d) zákona č. 186/2009 má NBS za to, že podmienky dôveryhodnosti by sa mali vzťahovať aj na fyzickú osobu pôsobiacu podľa zákona č. 186/2009, nakoľko nikto nemôže byť zvýhodňovaný a pre všetkých musia platiť rovnaké podmienky. Dôjde tým aj k naplneniu cieľa, ktorý chcel zákon č. 186/2009 dosiahnuť, že fyzickou osobou pôsobiacou podľa zákona č. 186/2009 nebude osoba, ktorá nezvláda riadiť vlastné financie.
15. V zmysle vyššie uvedeného teda považuje NBS za dôveryhodnú takú fyzickú osobu, na ktorú v posledných desiatich rokoch nebol vyhlásený konkurz, alebo nebol zamietnutý návrh na vyhlásenie konkurzu pre nedostatok majetku.
16. Dôveryhodnosť sa preukazuje NBS pri udelení povolenia na výkon činnosti samostatného finančného agenta, navrhovateľovi ku dňu podania návrhu na zápis do príslušného zoznamu v príslušnom podregistri podľa § 13 zákona č. 186/2009 alebo priamo finančnému agentovi tak ako to špecifikuje ustanovenie § 23 ods. 3 tohto zákona.

Článok 3

Strata dôveryhodnosti

17. NBS podľa ustanovenia § 16 ods. 4 písm. c) zákona č. 186/2009 zruší zápis viazaného finančného agenta, podriadeného finančného agenta, sprostredkovateľa doplnkového poistenia alebo viazaného investičného agenta v príslušnom zozname v príslušnom podregistri podľa § 13 tohto zákona, ak na majetok viazaného finančného agenta, podriadeného finančného agenta, sprostredkovateľa doplnkového poistenia alebo viazaného investičného agenta bol vyhlásený konkurz alebo bol zamietnutý návrh na vyhlásenie konkurzu pre nedostatok majetku podľa zákona o konkurze.

18. Podľa ustanovenia § 16 ods. 5 zákona č. 186/2009 je navrhovateľ v registri povinný bez zbytočného odkladu podať návrh na zrušenie zápisu viazaného finančného agenta, podriadeného finančného agenta, sprostredkovateľa doplnkového poistenia alebo viazaného investičného agenta, ak viazaný finančný agent, podriadený finančný agent, sprostredkovateľ doplnkového poistenia alebo viazaný investičný agent prestal spĺňať požiadavky na odbornú spôsobilosť alebo dôveryhodnosť.
19. Podľa ustanovenia § 16 ods. 8 zákona č. 186/2009 NBS zruší zápis viazaného finančného agenta, podriadeného finančného agenta, sprostredkovateľa doplnkového poistenia alebo viazaného investičného agenta v príslušnom zozname v príslušnom podregistri podľa § 13 tohto zákona do piatich pracovných dní odo dňa, v ktorom sa dozvedela o vyhlásení konkurzu na majetok takéhoto finančného agenta. NBS zruší zápis podľa prvej vety ku dňu zistenia tejto skutočnosti.
20. V súlade s ustanovením § 19 ods. 1 písm. c) zákona č. 186/2009 povolenie na vykonávanie činnosti samostatného finančného agenta zaniká dňom vyhlásenia konkurzu na majetok samostatného finančného agenta alebo dňom zamietnutia návrhu na vyhlásenie konkurzu pre nedostatok majetku podľa zákona o konkurze. Samostatný finančný agent je povinný podľa ustanovenia § 19 ods. 2 zákona č. 186/2009 písomne informovať NBS o tejto skutočnosti bez zbytočného odkladu po jej vzniku.
21. Keď sa NBS dozvie o vyhlásení konkurzu na majetok samostatného finančného agenta, bezodkladne zruší zápis takéhoto samostatného finančného agenta v príslušnom registri podľa § 13 zákona č. 186/2009 a to k dátumu vyhlásenia konkurzu. V prípade porušenia ustanovenia § 19 ods. 2 tohto zákona mu môže byť uložená sankcia za nesplnenie tejto povinnosti.
22. Vychádzajúc z odôvodnení článku 2 tohto stanoviska zastáva NBS názor, že viazaného finančného agenta, podriadeného finančného agenta, sprostredkovateľa doplnkového poistenia alebo viazaného investičného agenta a samostatného finančného agenta pôsobiacich ako fyzické osoby môže opätovne zapísať do príslušného registra až po uplynutí 10 rokov od vyhlásenia konkurzu. Rovnako aj ostatné fyzické osoby pôsobiace podľa zákona č. 186/2009 sú považované za nedôveryhodné osoby po dobu 10 rokov od vyhlásenia konkurzu.
23. Napriek tomu, že zákon č. 186/2009 neklasifikuje priamo fyzickú osobu v konkurze ako nedôveryhodnú, pri výklade tohto ustanovenia je nutné, rovnako v prípade posudzovania dôveryhodnosti finančných agentov fyzických osôb a fyzických osôb pôsobiacich podľa zákona č. 186/2009, použiť teleologický výklad. NBS upriamuje pozornosť na skutočnosť, že predmetný zákon ukladá ako podmienku dôveryhodnosti uplynutie 10 rokov od vyhlásenia konkurzu aj pri oveľa menšej zodpovednosti – napr. pri osobe v priamej riadiacej pôsobnosti štatutárneho orgánu. Pre zamedzenie prístupu k vykonávaniu finančného sprostredkovania subjektom, ktoré nie sú dôveryhodné a nezvládajú riadenie zverených financií, čo je cieľom právnej úpravy, zastáva NBS názor, že je nevyhnutné aplikovať 10 ročnú lehotu od vyhlásenia konkurzu na opätovný zápis do príslušného registra podľa § 13 zákona č. 186/2009 aj na finančného agenta fyzickú osobu. Uvedený výklad sa vzťahuje aj na ostatné fyzické osoby pôsobiace podľa zákona č. 186/2009 pri

ich opätovnom zápise do príslušného registra podľa § 13 tohto zákona alebo opätovnom pôsobení podľa zákona č. 186/2009.

24. V nadväznosti na vyššie uvedené a na ustanovenia zákona o konkurze o oddlení fyzickej osoby, pri určení splátkového kalendára nie je v súvislosti s vykonávaním finančného sprostredkovania fyzická osoba pôsobiaca podľa zákona č. 186/2009 považovaná za nedôveryhodnú a môže pokračovať vo výkone finančného sprostredkovania. Ak však bude fyzická osoba pôsobiaca podľa zákona č. 186/2009 riešiť svoje oddlenie vyhlásením konkurzu, pre účely zákona č. 186/2009 bude považovaná za nedôveryhodnú počas obdobia 10 rokov od vyhlásenia konkurzu.

Článok 4

Posudzovanie dôveryhodnosti u finančných poradcov

25. Pri posudzovaní dôveryhodnosti finančného poradcu fyzickej osoby, fyzickej osoby, ktorá je štatutárnym orgánom finančného poradcu, fyzickej osoby, ktorá je členom štatutárneho orgánu finančného poradcu, fyzickej osoby, ktorá je členom dozorného orgánu finančného poradcu, odborného garanta finančného poradcu a zamestnancov finančného poradcu, vykonávajúcich činnosť, ktorej obsahom je finančné poradenstvo sa ustanovenia článkov 1 až 3 uplatňujú analogicky.

V Bratislave, dňa 8.11.2021

JUDr. Peter Tkáč, PhD.

riaditeľ odboru dohľadu nad kapitálovým trhom